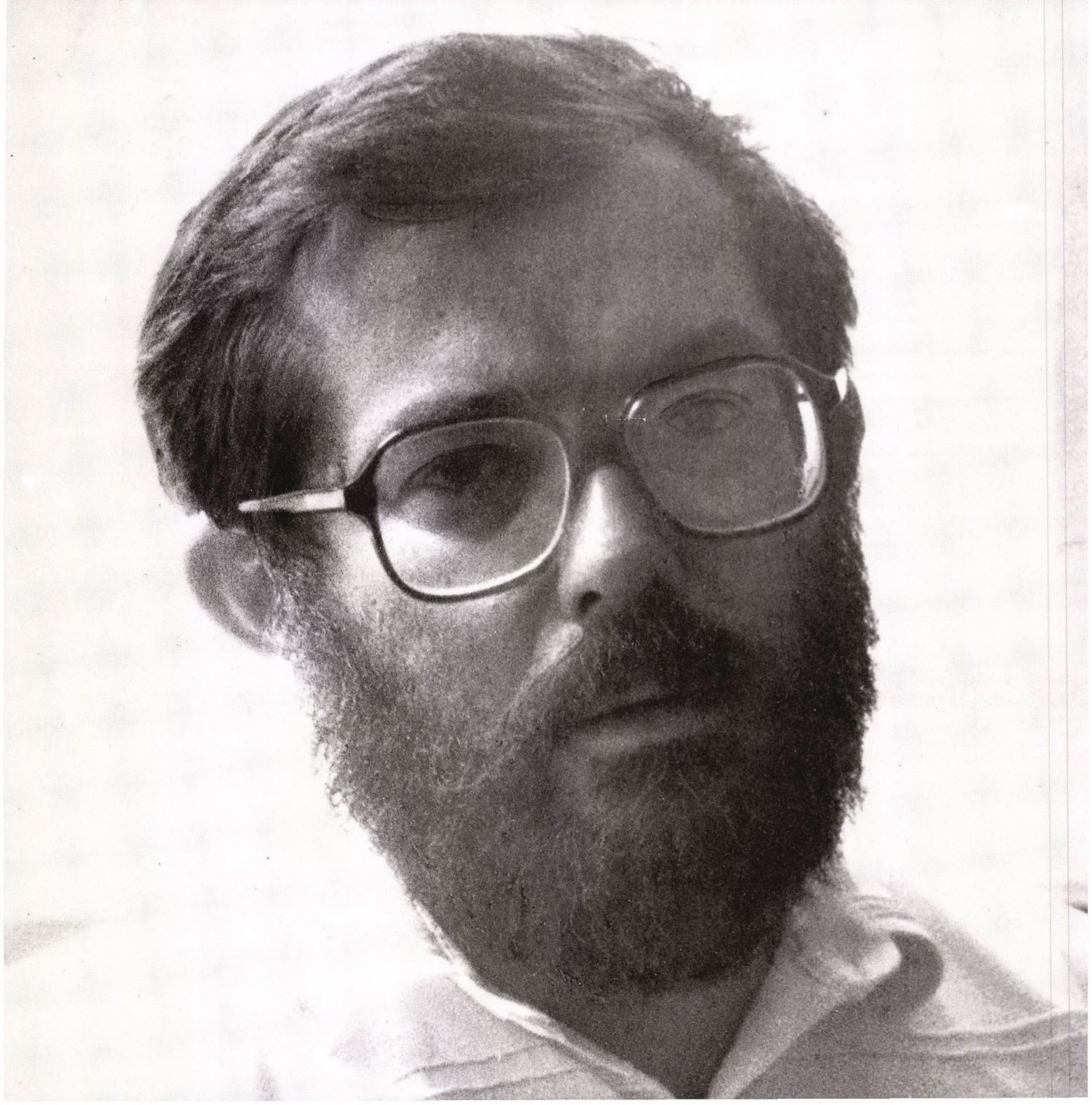

Szavak és képek

Baka Istvánról - Baka Istvánhoz

*„jó volna lenni még talán de
mit is tegyek ha nem lehet
a szótáradba írj be s néha
lapozz föl engem és leszek”
(Csak a szavak)*

1.

*Mióta ülök e karszékben nem tudom
már elhalványult rég az Orion
elszállt az éj elmúlt a zivatar
virrasztással Isten mit akar
virrasztással Isten mit tehet
aludnék már s tudom hogy nem lehet
vén embrió Döbling méhébe zárva
ki szülhet engem újra e világra*

(Döbling)

2.

*A tükör széttört, és széttört a látvány,
s ki megpróbálja összerakni, össze-
zagyvál tükör- és látványcserepeket,
a nappalok sötétséggel leöntve,
s az asszonyok árnyunktól terhesek,
a harangok kongásából kiöntik
a messzehordó ágyúk robaját,
és álcázóköpenyben minden évszak,
s csizmát kell húzni újra — a világ
cserepein ne járkáljunk mezítláb,
s menetelünk sörszagú indulókra,
a tű fokán lángnyelvek csapnak át.*

(A tükör széttört)

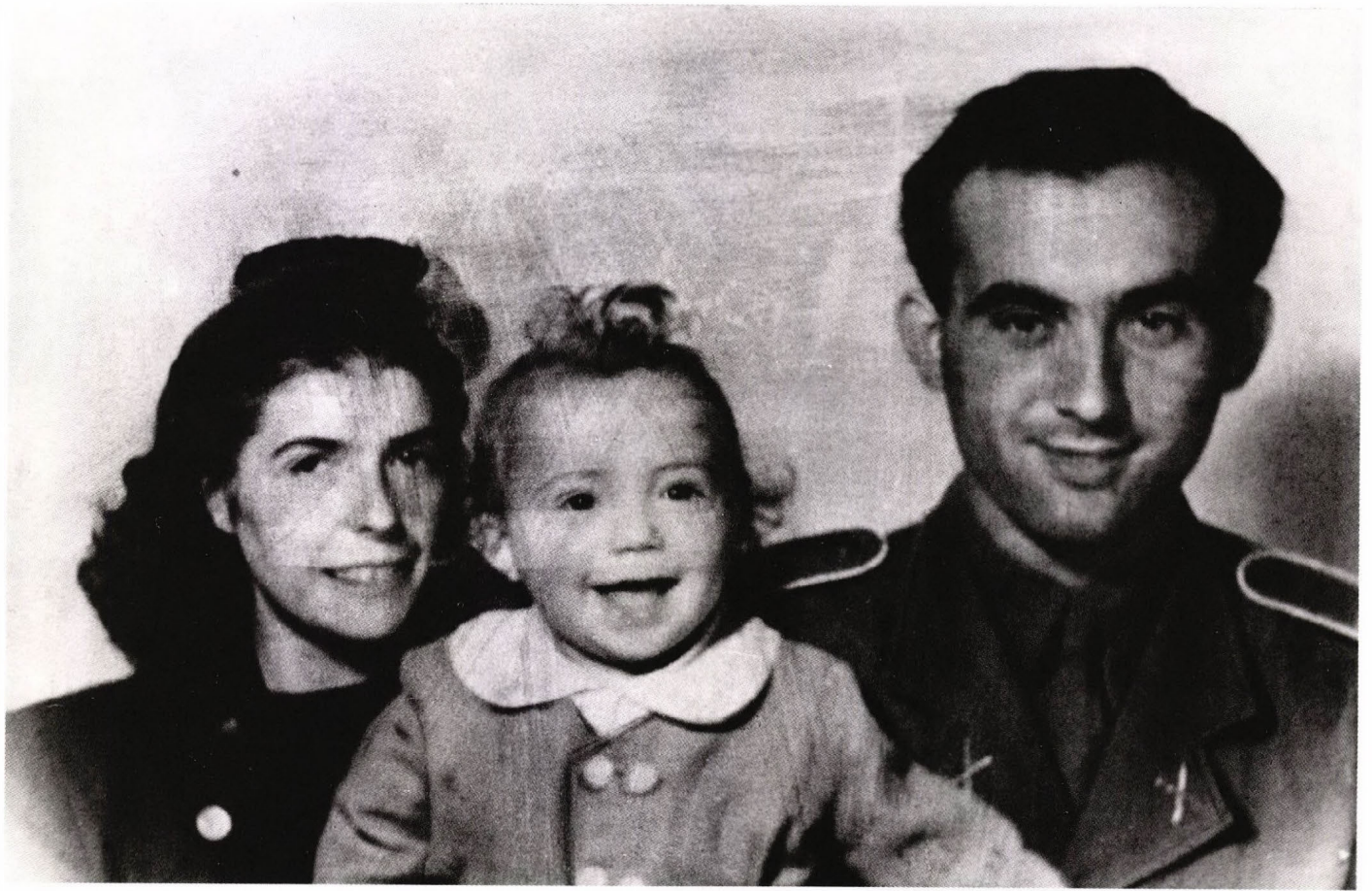
FELSZÁLLÁS
500 méter
NAPONKÉNT
REGGELTŐL ESTIG.

3.

— *István Bátán volt kisgyerek, élvezte is... Kilenc hónapos volt, mikor Bátára kerültünk, ott agyonimádta a falu, nagyon szép kisgyerek volt, barátságos volt, és tizhónapos korában úgy beszélt, hogy mondatokat mondott. Mondta a házibácsinak, hogy „Vidáz bájta, medázol!” Mert álltak az eresz alatt mindketten hátratett kézzel, s esett az eső. A bácsi meg indult az istálló felé, aztán mondta neki: „Vidáz bájta, medázol!” Kilenc hónapos korában kezdett beszélni.*

(Baka István szüleivel beszélget Töttös Gábor)

4.

*...mindent megtöltött az angyali
szárnyverdesés, a hangtalan beszéd, —
láttam, hogy szélednek szertesztét,
kísérnek át a pallón részeget,*

*csititanak elmérgesült vitát,
szórnak csipetnyi sót a bablevesbe,
s szerelmespárnak juttatnak szobát,
a nagymamát templomba küldve este;*

*láttam, hogy szunnyad el a kisgyerek,
ha anyja vállán át föléhajol
egy rézveres, de békés angyalorr;
az állomásra épp bezakato!*

*a vicinális Tolna-Mözs felől,
s a forgalmista posztján, ott is egy
vasutassapkás angyal tiszteleg,
tollairól a zúzmarát lerázva;*

*ekkor fogtam fel: angyalok lakása
Szekszárd — a városom s a városod...*

(Képeslap 1965-ből)

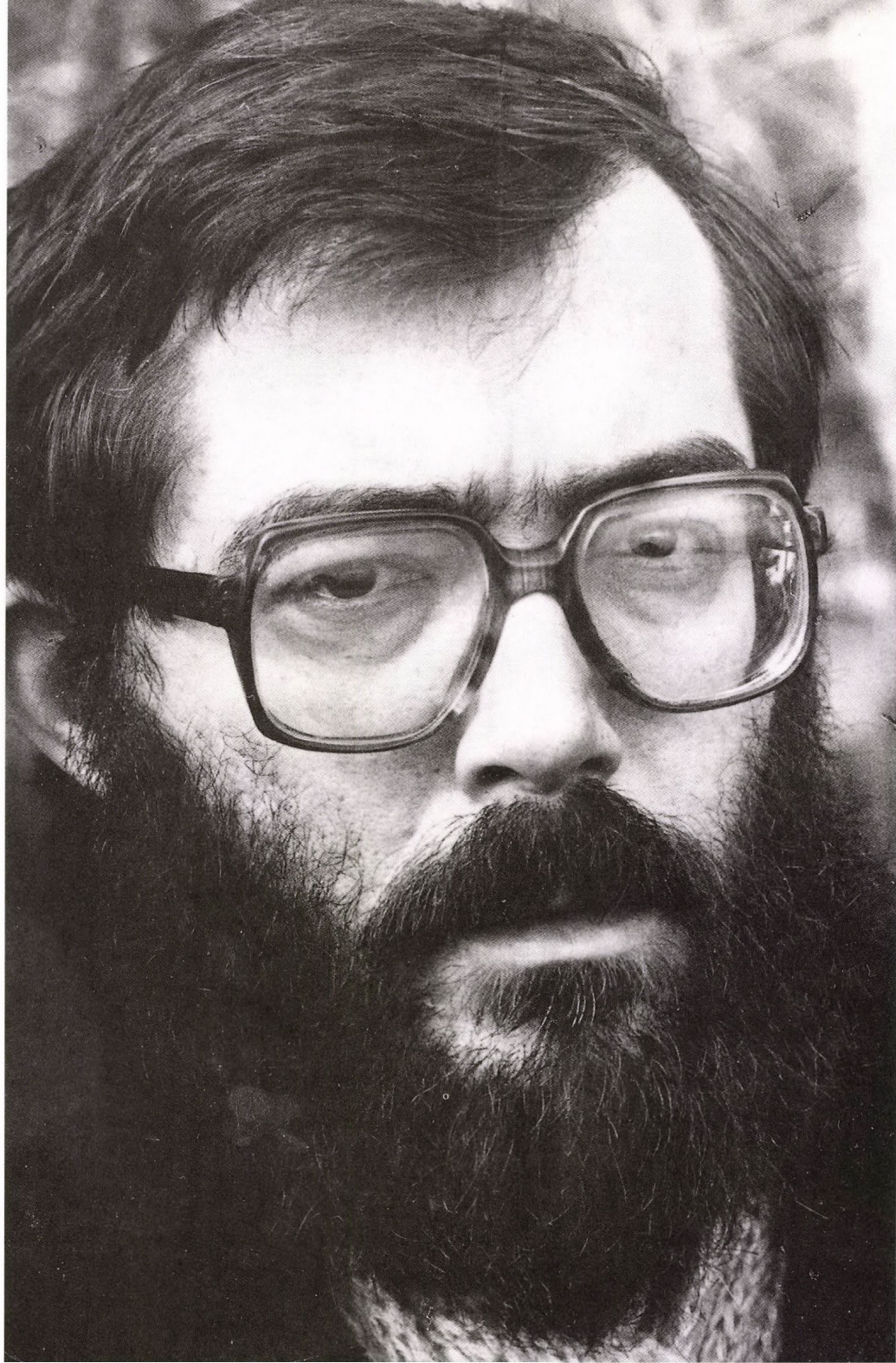
Redves, Lohikäär!
Lai küldtes el Lõivita
võib, arvestavil ei ei is
hivatalor levelled is küll
ireglse, erinevuse. Majd s
repvator, st. Tõlvu, fut

5.

A novemberi szürkületben egy fiatal férfi tartott a város felé. Az imént tette le az elágazásnál egy teherautó, sofőrje gyanakvóan mérte végig, amikor úticélját közölte vele.

— Én itt a születtem, és már tíz éve nem jártam a városban — mondta az Idegen, miközben lekászálódott a vezetőfülkéből. Könnyű léptekkel indult el a bekötő úton, sárcsillagokkal telefröcskölt, sötétkék ballonkabátját kigombolta. Amikor felpillantott a várost övező dombokra, a nap éppen lebukott az egyik orom mögé. Az Idegen az órájára nézett.

(Transzcendens etüd)

6.

— Ó, a mutatók?! Magam szedtem le őket, — S értetlenségemet látva újabb eszmefuttatásba kezdett: — Minek, fiatalember, minek? Hiszen az időzónák csak egyezményesek, a világ minden pontján más és más a helyi idő, s ugyan ki tudná eldönteni, hogy azok közül melyik van a nagy kozmikus óra járáshoz igazítva, s van-e ilyen egyáltalán? Az emberek, mert percnyi létezésükhöz fogódzkodókra van szükségük, s mert állandóan a soha nem szűnő félelem hajtja őket, hogy lekésnek valamiről, megpróbálják felszeletelni az időt, mint holmi görögdinnyét, holott az egy és oszthatatlan világidőben az örökkévalóság minden pillanata egyszerre és együtt van jelen.

(Margit)

7.

Én kétezer éve várok ezen a helyen.

Mária Magdolna vagyok.

*Ott voltam az én Úram keresztre feszítésénél, és harmadnapon
találkoztam vele.*

Nekem, nekem jelent meg egyedül — az evangélisták hazudnak.

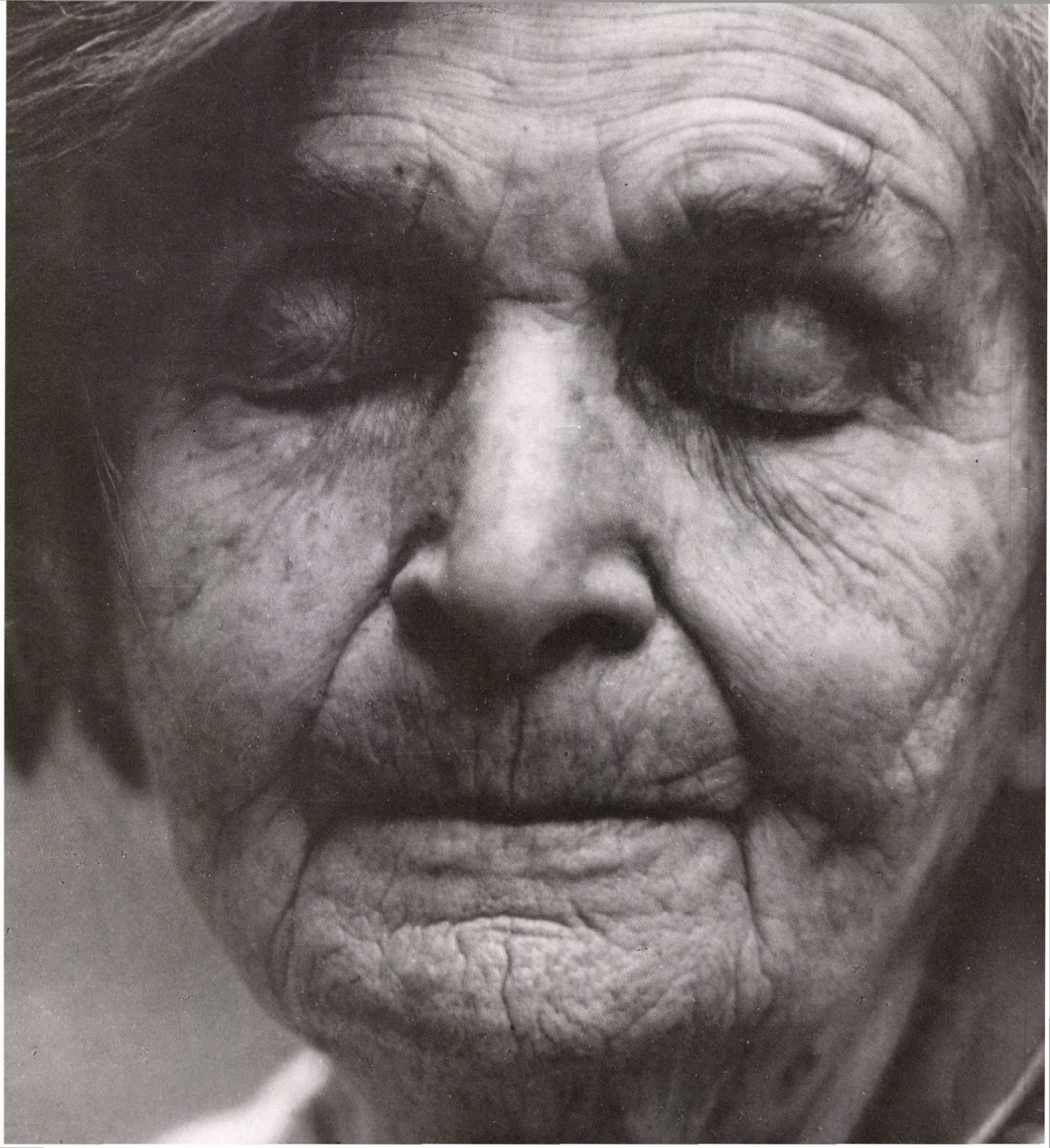
*És egy napon hullani fog a hó, és ebben a templomban nagy
fényesség támad.*

*És nagy csikordulással kinyílnak majd a kapui, és az én Jézusom
ottan fog állani a küszöbön, és mondja nékem:*

*„Eljöttem hozzád, Mária, mosd meg az én lábaimat, mert
megfáradtak a bolyongásokban, és szárogasd meg őket a
hajaddal, mert Te vagy az én menyasszonyom, akit elhagytam
kétezer évre, hogy most újabb ezer esztendőkre az én Atyám
trónusa elé vezessem.”*

(A völgy felett lebegő lány)

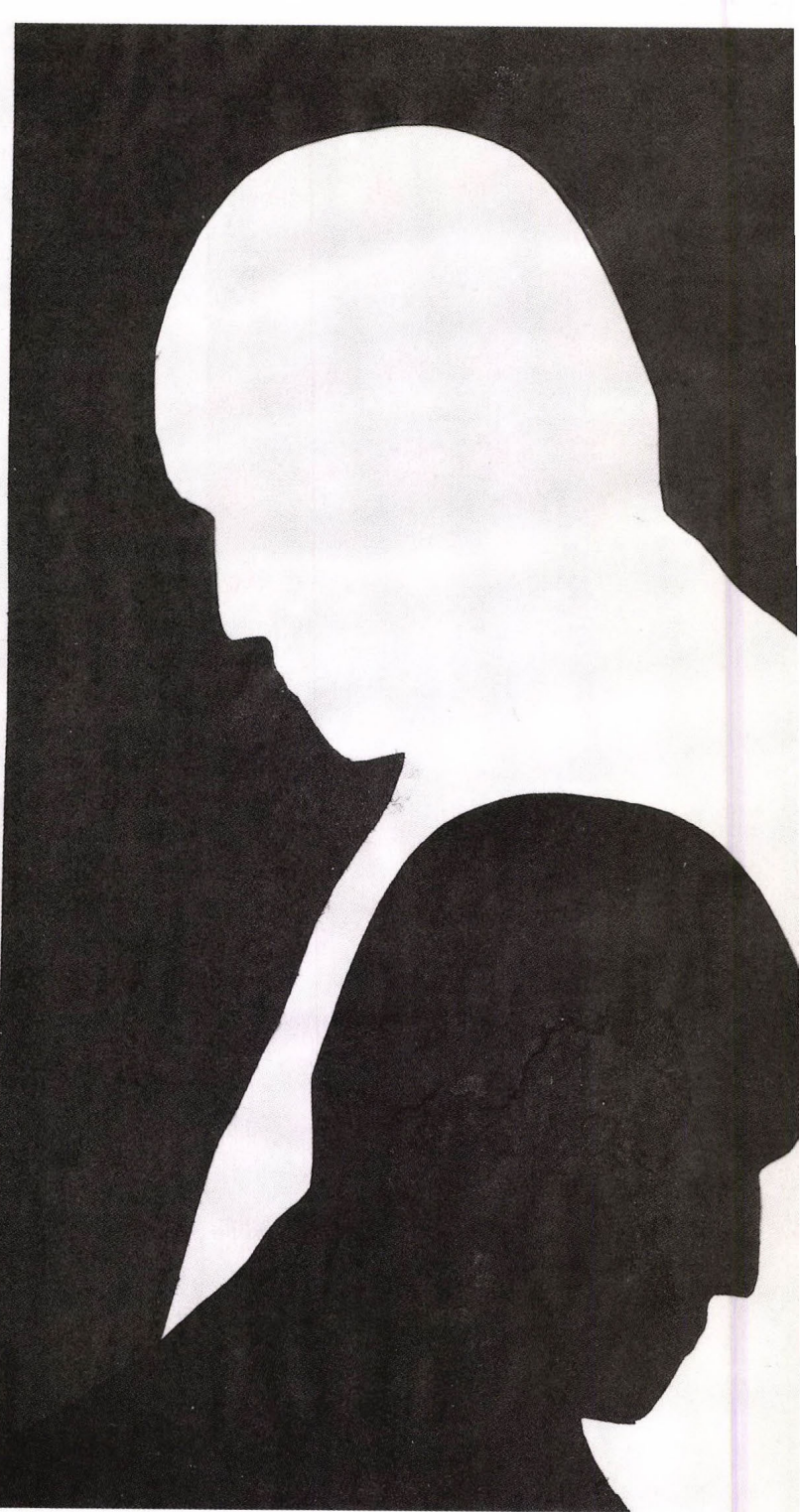

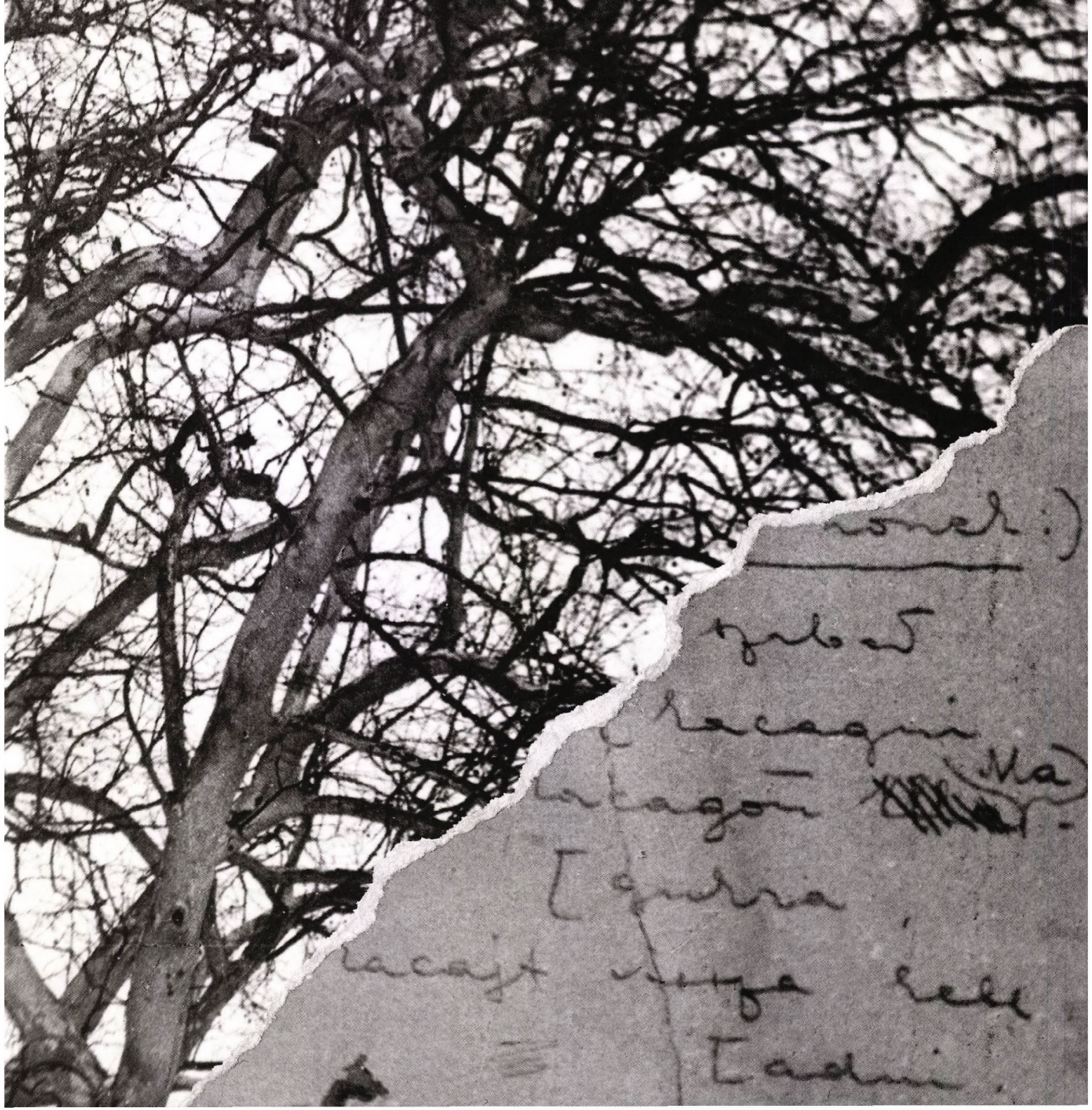
8.

*Ki szabadít meg engem?
Ágak csapódnak ablakomba, mintha
ketrecem rácsai.*

*Különös éjszaka ez, be különösen
pislákol asztalomon a gyertya;
átsüt a gyertyalángon
a börtönőr szeme:
Istené. Égek benne,
és égnek könyvlapok, lobognak
bibliám lapjai,
lángolnak angyalszárnyak, égnek a sorok...*

(Háborús téli éjszaka)

novel.)

yrub

lacagui

lacagon ~~lacagon~~ (Ka)

Torra

lacajt ~~lacajt~~ relle

Tadni

9.

*Ha meghalok, a nyirkos pétervári
Talajba engem ne temessetek!
Porhüvelyem enyhébb vidékre vágyik, —
Itt még a hant is szürke és rideg...*

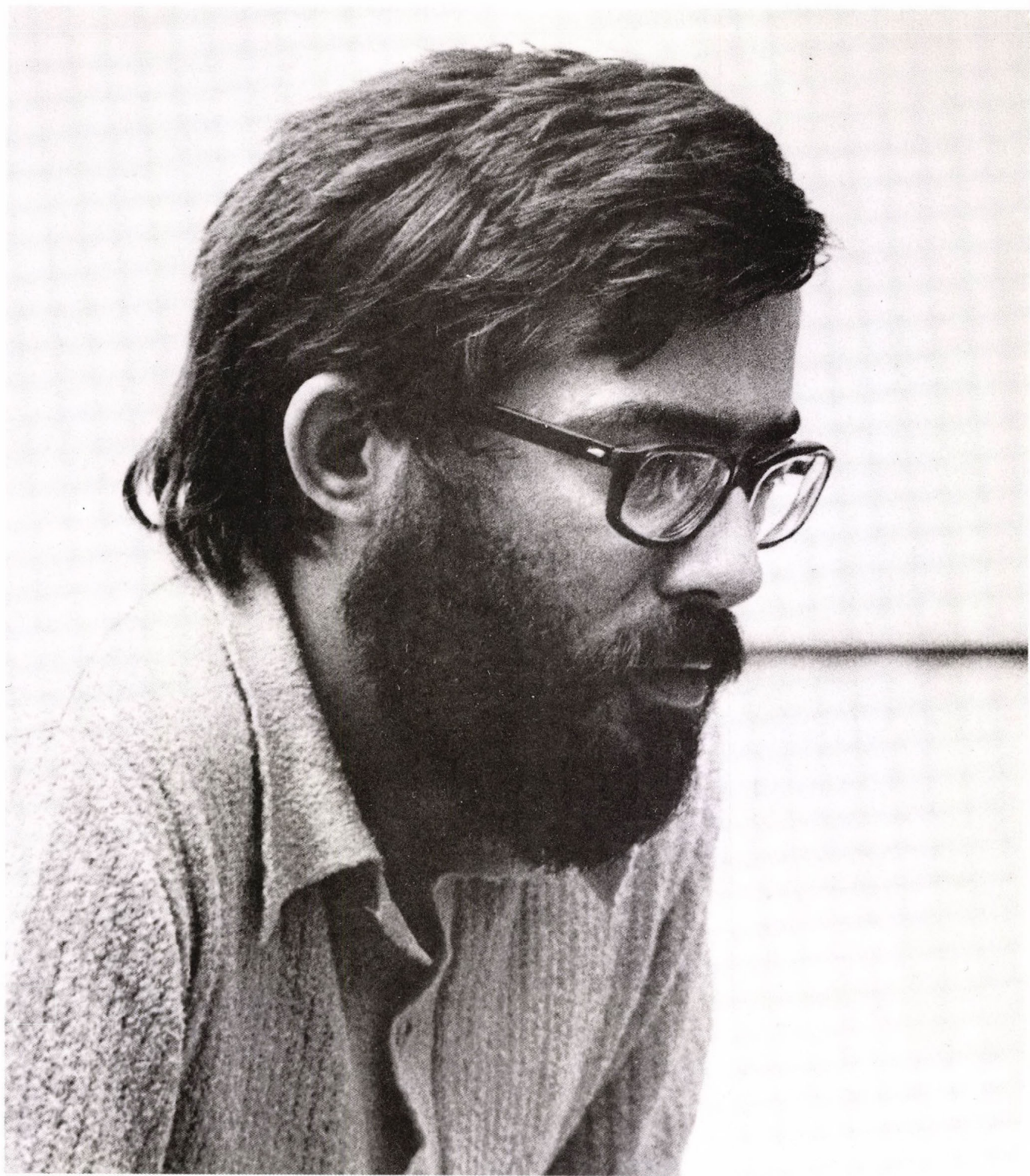
*Burok-koporsó rejtse embrióként!
Gyökér-köldökszinór köt össze itt
A Föld-Anyával, — szívom majd a hólét:
Vérét az Utolsó Ítéletig.*

*Angyalkürt ébreszt vagy az Auróra
Ágyúszava, mindegy lesz énnem,
S az is, hogy mennybe szállok vagy pokolra
Taszít alá közömbös végzetem.*

(Testamentum)

10.

*Jöjj el hozzám, november angyala!
Halottak napja elmúlt, — élni kell!
S ha élni kell, a kő is énekel,*

*S bódít krizantém-szirmod illata, —
Halotti mécs, öröklét lángja tán?
Mindegy! Fejem öledbe hajtánám.*

(November angyalához)

*A Hajnalcsillag csákómon a gomb
 Ragyog fölöttem kőporral sikálva
 Hej bolhaként elugráló napok
 Viszket az egész Mindenség-kaszárnya*

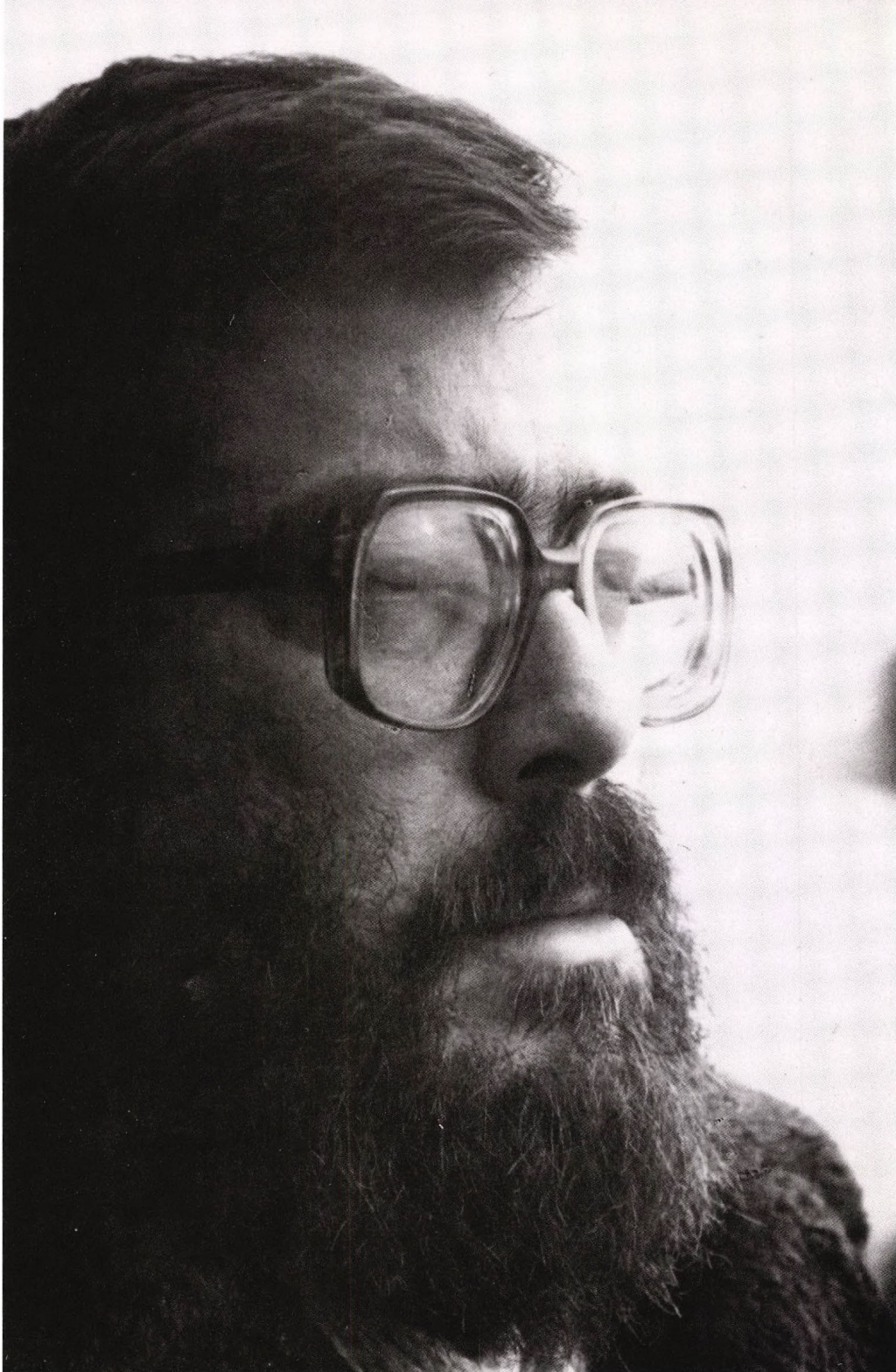
*A virradatot véresre vakartam
 Az én sebemből fröccsent fény az égre
 Negyvenhat évem piccsén kitarva
 Fekszem s a kürtök riadójelére*

*Várok s vezényszavakra nyergelj! lóra!
 Fölbred újra álmából a század
 Kardot ragad s a menny Napóleonja
 Megfut előlünk nyakában lába*

*Mint aranyórát elveszti a Holdat
 Mint aranytallér elgurul a Nap
 S megtorpannak a csontlovak s a holtak
 Csillagkép-csatarendbe állanak*

*S feltündököl akár egy generális
 Rendjellel tűzdelt zubbonya az ég
 Fogd obsitod vitéz Johannes Hány
 Időd kitelt meséidből elég*

(Hány János búcsúpohara)

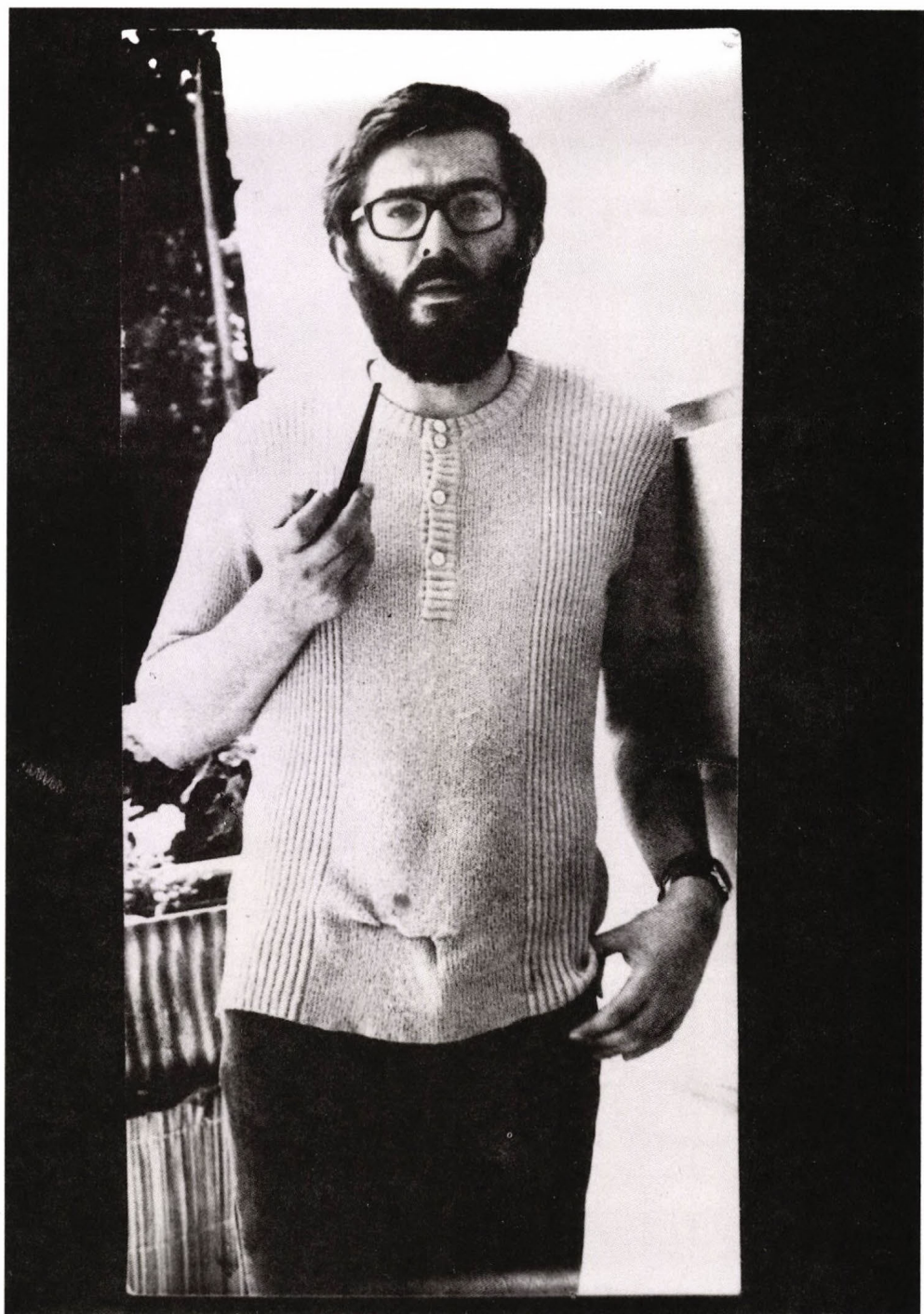

12.

*a fűben a testem
a párnán arcom lenyomata
s egy tiszta tekintet
azért indultam el ilyen korán
hogy mindenhol megőrizzenek
valamit belőlem*

(Mi marad itt utánam?)

Képjegyzék és az idézett szövegek címei

1. Döbling — Fotó: Móser Zoltán, 1988
2. A tükör széttört — Fotó: Móser Zoltán, 1988
3. Köztünk voltál, Baka István. In. Új Dunatáj, 1996. I. évf. 2. sz. — Fotó: Batai részletek, illetve régi kép a családi albumból
4. Képeslap 1965-ből — Fotó: Cluny Múzeum, Párizs, illetve egy szekszárdi képeslap részlete
5. Transzcendens etűdök — Fotó: Horváth Dezső, illetve egy szekszárdi képeslap részlete
6. Margit — Fotó: Csíkszentmihályi Róbert szobra (1981), illetve az érettségi kép a családi albumból
7. A völgy felett lebegő lány
8. Háborús téli éjszaka
9. Testamentum — Fotó: Bakó Jenő (1995), illetve Cluny Múzeum, Párizs
10. November angyalához — Fotó: 1977 (Kincskereső tábor)
11. Hány János búcsúpohara — Fotó: Horváth Dezső, illetve a bevezetőben említett szicíliai kép
12. Mi marad itt utánam? (17 évesen, 1965-ben írt vers részlete) In. Új Dunatáj, 1996. I. évf. 2. sz. — Fotó: Baka István síremléke a szekszárdi temetőben, illetve egy 1977-es amatőr kép a családi albumból

*Kiadja az Illyés Gyula Megyei Könyvtár
Szekszárd, 1998*

Ez az album a Tolna Megyei Önkormányzat,
Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata
és a Hereditas Alapítvány támogatásával készült

© Móser Zoltán
Felelős kiadó: Elekes Eduárdné
Szerkesztő: Gacsályi József
Elektronikus kiadványszerkesztés: Orbán György
Készült a Panax Kft. Nyomdaüzemében
ISBN 963 04 9755 7

1998

TOLNAI BIBLIOTÉKA